

İlgili Kanun / Madde
6356 S. TSK/24

T.C.
YARGITAY
22. Hukuk Dairesi

Esas No. 2016/7278
Karar No. 2019/7250
Tarihi: 01.04.2019

- **İŞYERİ SENDİKA TEMSİLCİSİNİN GÖREV YERİNİN DEĞİŞTİRİLMESİNE KARŞI TOPLU İŞ SÖZLEŞMESİYLE CEZAI ŞART KARARLAŞTIRILABİLECEĞİ**
- **CEZAI ŞARTTAN İNDİRİM GEREKTİĞİ**

ÖZETİ: 31.12.2014 tarihlerinde yürürlükte olan Toplu İş Sözleşmesi'nin 9/A maddesinde; "Sendikanın bütün kademelerinde görevli yöneticiler, sendika baş temsilcileri ve temsilcileri ekonomik ve demokratik sendika faaliyetleri nedeniyle işten çıkartılamaz. Rızaları olmadıkça meslekleri ile ilgili olmayan bir işe nakledilemez. Filen çalıştığı işyeri değiştirilemez yada esaslı değişiklik yapılamaz....İşveren yazılı rızası olmadıkça sendika temsilcisinin işyerini değiştiremez yada işinde esaslı değişiklik yapamaz...aksi halde değişiklik geçersiz sayılır....işveren bu maddeye aykırı olarak yazılı onayları dışında işyeri yada işi değiştirilen sendika görevlilerine 1 yıllık maaşları tutarında ceza şartını ödemeyi kabul eder." düzenlemesi mevcut olup, Mahkemece cezai şart talebinin kabulüne karar verilmesi isabetli ise de, Türk Borçlar Kanunu'nun 182/son maddesinde fahiş cezai şartın hâkim tarafından tenkis edilmesi gerektiği hükme bağlanmış olmakla, Mahkemece davacının 1 yıllık ücreti toplamına karşılık gelen cezai şart tutarından yalnızca 1/5 oranında indirimle gidilmesi isabetli bulunmayıp, dosya kapsamına göre daha makul bir indirim yapılması için bozma kararı verilmesi gerekmiştir.

DAVA: Taraflar arasında görülen dava sonucunda verilen kararın, temyizen incelenmesi davalı vekili tarafından istenilmekle, temyiz talebinin süresinde olduğu anlaşıldı. Dava dosyası için Tetkik Hakimi ... tarafından düzenlenen rapor dinlendikten sonra dosya incelendi, gereği konuşulup düşünüldü:

Davacı isteminin özeti:

Davacı, davalı Belediyede kadrolu şoför olarak çalıştığını, ayrıca Belediye İş Sendikası'nın iş yeri temsilcisi olduğunu, davalı işveren tarafından yazılı onayı ve rızası olmadan işinin değiştirilerek çöp toplayıcısı olarak çalıştırıldığını, Toplu İş Sözleşmesi hükümleri gereğince bu değişikliğin hukuka aykırı olduğunu ve Toplu İş Sözleşmesi düzenlemeleri gereğince yaptırımı tabi olduğunu bu nedenle haksız işlemin tespiti ile davalının cezai şart tutarını ödemesine hükmedilmesini talep etmiştir.

Davalı cevabının özeti: Davalı ... vekili; davacının işinin iş yeri sendika temsilcisi olması nedeniyle değil görevini yapmaması nedeniyle değiştirildiğini, zira davacının sürücüsü olduğu aracı çalıştırmayarak işe çıkmaması nedeniyle 22.08.2014 tarihinde hakkında disiplin kurulu kararı ile iki yevmiyesinin kesilmesi cezası verildiğini, İdarenin kararının keyfi olmayıp, kamu hizmetinin aksamasının önüne geçilme maksatlı olduğunu, davacının sendikal faaliyetini sorun yaşamaksızın yerine getirdiğini, davanın reddi gerektiğini savunmuştur. Mahkeme kararının özeti: Mahkemece, toplanan delillere ve bilirkişi raporuna göre, davanın kısmen kabulüne karar verilmiştir.

Temyiz:

Karar süresi içinde davalı vekili tarafından temyiz edilmiştir.

Gerekçe:

1-Dosyadaki yazılara toplanan delillerle kararın dayandığı kanuni gerektirici sebeplere göre, davalının aşağıdaki bendin kapsamı dışındaki temyiz itirazlarının reddine karar vermek gerekmiştir.

2-Somut uyuşmazlıkta, davalı ... nezdinde şoför olarak çalışan ve aynı zamanda işyeri sendika temsilcisi bulunan davacının görev yeri rızası dışı çöp toplayıcısı olarak değiştirilmiş olup, davacının 28.10.2014 tarihinde davalıya yazılı müracaat ederek söz konusu değişikliğin yürürlükte bulunan toplu iş sözleşmesi hükümlerine aykırı olduğu ve yaptırımı bağlandığı gerekçesiyle yapmış olduğu itiraz kabul edilmeyerek, davacının çalışma yeri değişikliğinin sendikal göreviyle ilgili bulunmayıp, norm kadro kütüğünde belirtilen görevlerin müktesep hak olmadığı, bu tip değişikliklere gidilebileceği bildirilmiştir. Mahkeme tarafından ise bilirkişi raporunda hesap edilen davacının 1 yıllık ücret tutarından, BK 182. madde gereğince 1/5 oranında indirim yapılarak davanın kabulüne karar verilmiştir. İşyerinde 01.01.2013-31.12.2014 tarihlerinde yürürlükte olan Toplu İş Sözleşmesi'nin 9/A maddesinde; "Sendikanın bütün kademelerinde görevli yöneticiler, sendika baş temsilcileri ve temsilcileri ekonomik ve demokratik sendika

faaliyetleri nedeniyle işten çıkartılamaz. Rızaları olmadıkça meslekleri ile ilgili olmayan bir işe nakledilemez. Filen çalıştığı işyeri değiştirilemez yada esaslı değişiklik yapılamaz....İşveren yazılı rızası olmadıkça sendika temsilcisinin işyerini değiştiremez yada işinde esaslı değişiklik yapamaz...aksi halde değişiklik geçersiz sayılır....işveren bu maddeye aykırı olarak yazılı onayları dışında işyeri yada işi değiştirilen sendika görevlilerine 1 yıllık maaşları tutarında ceza şartını ödemeyi kabul eder." düzenlemesi mevcut olup, Mahkemece cezai şart talebinin kabulüne karar verilmesi isabetli ise de, Türk Borçlar Kanunu'nun 182/son maddesinde fahiş cezai şartın hâkim tarafından tenkis edilmesi gerektiği hükme bağlanmış olmakla, Mahkemece davacının 1 yıllık ücreti toplamına karşılık gelen cezai şart tutarından yalnızca 1/5 oranında indirim gidilmesi isabetli bulunmayıp, dosya kapsamına göre daha makul bir indirim yapılması için bozma kararı verilmesi gerekmiştir.

Sonuç: Temyiz olunan kararın yukarıda yazılı sebeplerden BOZULMASINA, peşin alınan temyiz harcının istek halinde ilgiliye iadesine, 02.04.2019 tarihinde oy birliğiyle karar verildi.